

การบริหารจัดการสถานศึกษาพอเพียง ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 3

Educational Administration in Accordance with Sufficiency Economy in Chiangrai

Primary Educational Service Area Office 3

ขวัญดาว วาฤทธิ* ประจักษ์ สิริราช ชำนง แจ่มจันทร์วงษ์ และ พรภวิษย์ มนต์วีชรินทร์

Khwandao Walit* Prajak Sriharach Chamnong Chamchantharawong and Pompavit Monvucharin

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยเชียงราย

Department of Educational Administration, Graduate school, Chiangrai College

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 3 2) เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารจัดการสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 3 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะ การบริหารจัดการสถานศึกษาพอเพียง ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 3 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน หรือรองผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 110 คน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 3 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม แบบตรวจสอบรายการมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และแบบปลายเปิด ประกอบด้วย 5 ด้านคือ ด้านบริหารจัดการสถานศึกษา ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา และด้านผลลัพธ์/ภาพความสำเร็จ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95

*Corresponding author. Tel.: Mobile +66 (0)895583490

Email address: isradoo@yahoo.com

ผลการวิจัยพบว่า

สภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาพอเพียง ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านผลลัพธ์/ภาพ

ความสำเร็จ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สำหรับปัญหาการบริหารจัดการสถานศึกษาพอเพียง ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับน้อย ด้านที่มีปัญหาสูงสุด คือ ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ ด้านที่มีปัญหาน้อยที่สุดคือด้านผลลัพธ์/ภาพความสำเร็จ ข้อเสนอแนะ ครู นักเรียน ผู้ปกครอง ผู้นำศาสนา และหน่วยงานในท้องถิ่น ควรมีการประสานงานการดำเนินกิจกรรม และประเมินผลการดำเนินงาน ของโรงเรียน ร่วมกัน เพื่อนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาต่อไป

คำสำคัญ: การบริหารจัดการสถานศึกษาพอเพียงเศรษฐกิจพอเพียง

Abstract

This study aimed to study the nature of Educational Administration in Accordance with Sufficiency Economy in Chiangrai primary Educational Service Area Office 3, to study the problems of Educational Administration in Accordance with Sufficiency Economy in Chiangrai primary Educational Service Area Office 3 and to study suggestions of Educational Administration in Accordance with Sufficiency Economy in Chiangrai primary Educational Service Area Office 3. The samples for this study consist of 110 administrators or deputy administrators in Chiangrai primary Educational Service Area Office 3. The instruments used for this study were Rating Scale questionnaire and open-end questions on the five aspects as follow: 1) Education Administration aspect 2) Curriculum and Learning aspect 3) Student Activities aspect 4) Human Development aspect 5) Output aspect. The data was analyzed by using percentage, average and standard deviation. Its reliability is 0.95

The results of the study found out as follows: 1) The overall of nature of Educational Administration in Accordance with Sufficiency Economy in Chiangrai primary Educational Service Area Office 3 was at "Much" level. For each aspects was found that Output aspect was at "much" level and Curriculum and Learning aspect was at "less" level. 2) The overall of the problems of Educational Administration in Accordance with Sufficiency Economy in Chiangrai primary Educational Service Area Office 3 was at "less" level. For each aspects was found Curriculum and Learning aspect was at "Much" level and Output aspect was at "less" level. The suggestions for teachers, students, parents, monks and local institutes are: should consult and participate in process and evaluation of school activities together in order to improve and develop their results.

Keyword : Administration, Educational Administration In Accordance With Sufficiency Economy, Sufficiency Economy

บทนำ

“เศรษฐกิจพอเพียง เป็นเสมือนรากฐานของชีวิต รากฐานความมั่นคงของแผ่นดิน เปรียบเสมือนเสาเข็ม ที่ถูกตอกรอกรับบ้านเรือนตัวอาคารไว้ นั่นเอง สิ่งก่อสร้างจะมั่นคงได้ ก็อยู่ที่เสาเข็ม แต่คนส่วนมากมองไม่เห็นเสาเข็ม และลืมเสาเข็มเสียด้วยซ้ำไป” พระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว [1] รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ที่มีเจตนารมณ์ ให้การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาคน คุ้มครองสิทธิ สร้างความเสมอภาคให้โอกาสทุกคนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงและให้โอกาสทุกฝ่ายได้ร่วมกันจัดการศึกษา พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พุทธศักราช 2545) มาตรา 23 ได้เสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนของครู ไว้ว่า ต้องเน้นความสำคัญ ทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสม ของแต่ละระดับการศึกษา ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับตนเอง และความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม ได้แก่ ครอบครัวและชุมชน ความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทย และการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาไทย ความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพและ ดำรงชีวิตอย่างมีความสุข และมาตรา 24 กล่าวถึง การจัดการกระบวนการเรียนรู้ว่า จัดเนื้อหาและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและการแก้ไขปัญหา จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น และ เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานความรู้ต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนและสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ สร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนการสอน จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับ

บิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพสื่อการเรียน และแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ การประเมินผลการเรียนรู้ควบคู่ไปกับ การทำกิจกรรมทดสอบ และมาตรา 27 ให้สถานศึกษาขึ้นพื้นฐาน มีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตรตามวัตถุประสงค์ กำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขึ้นพื้นฐาน เพื่อความเป็นไทย และเกี่ยวข้องกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคมภูมิปัญญาท้องถิ่น ครูผู้สอน จึงต้องมีการพัฒนาตนเองและอย่างต่อเนื่อง รู้จักคิดค้นวิธีการสอนใหม่ ๆ อยู่เสมอ โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียน ได้รู้จักคิดหาหนทางสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง โดยมีครูเป็นผู้ชี้แนวทางในการหาความรู้ จากแหล่งต่างๆ มาใช้ ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากสิ่งใหม่ๆ และ สอดคล้องกับการดำเนินชีวิต [2] จะเห็นได้ว่า พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 เป็นกฎหมายแม่บทของการศึกษา ที่เน้นให้เกิดการพัฒนาการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและเป็นแนวคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ปัจจุบัน ทุกหน่วยงาน ทุกองค์กรของภาครัฐและเอกชน รวมทั้งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ได้มีนโยบายขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สู่สถานศึกษา จึงกำหนดกลยุทธ์ ปีงบประมาณ 2556 จำนวน 6 กลยุทธ์ ซึ่งในกลยุทธ์ข้อที่ 2 คือ ปลูกฝังคุณธรรมความสำนึกในความเป็นชาติไทย และวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (Moral and Ethics) ซึ่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงรายเขต 3 ได้ น้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่ยุทธศาสตร์ในการพัฒนา คือ ได้ดำเนินการส่งเสริมและสนับสนุนการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา เพื่อให้ผู้บริหารการศึกษา ครู ผู้บริหารสถานศึกษา บุคลากรทางการศึกษา และนักเรียนมีความรู้ความเข้าใจ ในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และสามารถนำแนวคิดหลักปฏิบัติตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาบูรณาการ

ในการจัดกระบวนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการ ตลอดจนจนประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน โดยมีเป้าหมาย การขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถาน ศึกษาทุกแห่ง และกำหนดให้มีการคัดเลือกสถาน ศึกษาที่จัดกระบวนการเรียน การสอนและการบริหาร จัดการ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ เพื่อสร้างเครือข่ายในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง สู่การปฏิบัติในสถานศึกษา เกี่ยวกับการบริหารจัดการ การดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน

ดังนั้นผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะศึกษาการบริหาร จัดการสถานศึกษา ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 3 เพื่อสะท้อน ให้ผู้บริหาร ครูบุคลากรทางการศึกษาได้ทราบถึงสภาพ การบริหารจัดการ ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะ อันอาจจะนำไปสู่การปรับปรุง เปลี่ยนแปลง และ พัฒนา นำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหาร การศึกษาของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การบริหาร สถานศึกษา และพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอน อันจะส่งผลดี ต่อคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ นำสู่สังคมแห่งความสุขอย่างมีภูมิคุ้มกัน ตามเป้าหมาย ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (2555-2559) และตามพระราชดำริสของพระบาท สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารจัดการสถานศึกษา พอเพียง ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถม ศึกษาเชียงรายเขต 3
2. เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารจัดการสถานศึกษา พอเพียง ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถม ศึกษาเชียงรายเขต 3
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะการบริหารจัดการ สถานศึกษาพอเพียง ในสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรของการวิจัย คือ ผู้อำนวยการ โรงเรียน หรือรองผู้อำนวยการโรงเรียน หรือรักษาการ แทนผู้อำนวยการโรงเรียน หรือปฏิบัติราชการแทน ผู้อำนวยการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 3 จำนวน 153 โรงเรียน รวม 153 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้อำนวยการ โรงเรียน หรือ รองผู้อำนวยการโรงเรียน หรือรักษาการ แทนผู้อำนวยการโรงเรียน หรือปฏิบัติราชการแทน ผู้อำนวยการโรงเรียน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำนวน 110 คน จากตารางสำเร็จรูปของเฮนเดล จาก [3] โดยการสุ่มอย่างง่าย

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามการบริหาร เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ครั้งนี้ คือ แบบสอบถามการบริหารจัดการสถานศึกษา พอเพียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 3 ประกอบด้วย 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 สภาพการบริหารจัดการสถานศึกษา พอเพียง ข้อคำถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วน ประมาณค่า

ตอนที่ 3 ปัญหาการบริหารจัดการสถานศึกษา พอเพียง ข้อคำถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วน ประมาณค่า

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหาร จัดการสถานศึกษาพอเพียง ข้อคำถามมีลักษณะเป็น แบบปลายเปิด

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ยื่นคำร้องขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัย เชียงราย เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

3.2 นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัย เชียงราย ถึง ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา เชียงราย เขต 3 เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลในการวิจัย กับกลุ่มตัวอย่าง

3.3 นำหนังสือจาก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา เชียงราย เขต 3 และแบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างในวันประชุมประจำเดือนของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา เชียงราย เขต 3

3.4 การเก็บแบบสอบถามคืน โดยขอความอนุเคราะห์ส่งคืน ด้วยตนเองในวันประชุม

3.5 นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความถูกต้องก่อนนำไปวิเคราะห์ทางสถิติ

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 110 คน พบว่า ส่วนใหญ่เป็น เพศชาย คิดเป็นร้อยละ 88.18 โดยมีอายุระหว่าง 51-60 ปี คิดเป็นร้อยละ 56.00 ระดับการศึกษาปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 86.00 และมีประสบการณ์ในตำแหน่ง มากกว่า 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 64 .00

2. สภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาพอเพียง ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา เชียงราย เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (4.20) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ทุกด้าน อยู่ในระดับมากเช่นกัน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านผลลัพธ์/ภาพความสำเร็จ (4.43) รองลงมาคือ ด้านบริหารจัดการสถานศึกษา (4.33) ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (4.20) และด้านพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา (4.08) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ (4.00)

3. ปัญหาการบริหารจัดการสถานศึกษาพอเพียง ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา

เชียงใหม่ เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย (1.57) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (1.77) รองลงมาคือ ด้านบริหารจัดการสถานศึกษา (1.56) ด้านพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา (1.55) และด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (1.52) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านผลลัพธ์/ภาพความสำเร็จ (1.46)

4. ข้อเสนอแนะ การบริหารจัดการสถานศึกษาพอเพียง ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา เชียงราย เขต 3 มีดังนี้

4.1 ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา ผู้บริหารต้องมีการนิเทศ ติดตามแผนการดำเนินการเป็นระยะ การบริหารอาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ ควรพิจารณาถึงบริบทของสถานศึกษา และชุมชน การน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นนโยบายขับเคลื่อนในสถานศึกษา เข้าสู่แผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน และสอดคล้องกับชุมชน ควรจัดทำแนวทางการปฏิบัติให้เป็นแนวทางเดียวกัน

4.2 ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โรงเรียนควรจัดทำหลักสูตร วิเคราะห์ปรับปรุง พัฒนาการใช้หลักสูตรให้เหมาะสมกับผู้เรียน บริบทของสถานศึกษา ชุมชน และปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง จัดการเรียนรู้โดยบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้ครอบคลุมทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ทุกระดับชั้น ตั้งแต่อนุบาลจนถึงขั้นสูงสุดที่เปิดสอน

4.3 ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่หลากหลาย ตามความสนใจ สร้างแรงจูงใจให้นักเรียน ร่วมกิจกรรมอย่างสร้างสรรค์ โดยน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาบูรณาการเพื่อให้เกิดคุณลักษณะที่อันพึงประสงค์ แก่ผู้เรียน การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนควรจัดอย่างต่อเนื่อง ควรมีการติดตามผล การจัดกิจกรรม อย่างต่อเนื่อง ยากให้มีตัวอย่างกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่หลากหลาย เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรม การพัฒนาผู้เรียน

4.4 ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา สร้างความตระหนักให้แก่ครู และนำหลัก

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน ส่งเสริมการพัฒนาบุคลากร เช่น การอบรมพัฒนา การศึกษาดูงานแหล่งเรียนรู้ เพื่อให้มีความรู้แก่บุคลากรอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ และใช้ในชีวิตประจำวัน

4.5 ด้านผลลัพธ์/ภาคความสำเร็จ ครู นักเรียน ผู้ปกครอง คณะสงฆ์ และหน่วยงานในท้องถิ่น ควรมีการประสานงานการดำเนินกิจกรรม และประเมินผลการดำเนินงาน ของโรงเรียนร่วมกัน เพื่อนำผลการประเมิน มาปรับปรุง พัฒนาต่อไป

อภิปรายผล

การบริหารจัดการสถานศึกษาพอเพียง ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงรายเขต 3 พบว่า

1. สภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาพอเพียง ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก [4] เรื่อง การบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในศูนย์เครือข่ายสถานศึกษารัตนมิตร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 2 พบว่า มีการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับมาก [5] การศึกษาสภาพ ปัญหา และแนวทางการพัฒนา การดำเนินงานโรงเรียนต้นแบบสร้างสรรค์กระบวนการเรียนรู้สู่เศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดาก เขต 2 พบว่า สภาพการดำเนินงานโรงเรียนต้นแบบสร้างสรรค์กระบวนการเรียนรู้สู่เศรษฐกิจพอเพียง ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดาก เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. ปัญหาการบริหารจัดการสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านมีปัญหาระดับน้อยทุกด้าน [5] การศึกษาสภาพ ปัญหา และแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานโรงเรียนต้นแบบสร้างสรรค์กระบวนการเรียนรู้สู่เศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียน

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดาก เขต 2 พบว่า ในภาพรวมมีปัญหาน้อย

3. ข้อเสนอแนะการบริหารจัดการสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 3 การน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นนโยบายขับเคลื่อนในสถานศึกษาเข้าสู่แผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน และสอดคล้องกับบริบทของชุมชน ควรจัดทำแนวทางการปฏิบัติให้เป็นแนวทางเดียวกัน ตามเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาแบบอย่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ใน 5 ด้าน 17 องค์ประกอบ 62 ตัวชี้วัด

จากผลการวิจัย แสดงให้เห็นว่าสถานศึกษาได้น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สู่การพัฒนาสถานศึกษา ตามยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สู่สถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ที่มุ่งพัฒนาสถานศึกษา เพื่อให้สถานศึกษานำ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน และการบริหารจัดการสถานศึกษา เพื่อให้เกิดผลในทางปฏิบัติในทุกระดับได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผล เกิดการปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ในการดำเนินชีวิต บนพื้นฐานของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อย่างต่อเนื่อง โดยมีวิสัยทัศน์ คือ ส่งผลสู่ การดำเนินชีวิตตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงของผู้เรียน ผู้บริหารครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้
 - 1) ควรมีการติดตามผล แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ด้านวิชาการที่ส่งเสริม การบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนการสอน
 - 2) ควรใช้หน่วยการเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทุกระดับชั้นที่เปิดสอน และเป็นแบบอย่างให้สถานศึกษาอื่นๆ นำไปปรับใช้ได้ จัดทำ/พัฒนา/เผยแพร่ แหล่งเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจ

พอเพียงในสถานศึกษาเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ เกี่ยวกับ
กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในระดับอำเภอ/
เขตพื้นที่การศึกษา ขึ้นไป

3) ควรติดตามผลการดำเนินกิจกรรม
เพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของผู้เรียน ตามหลัก
ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และ นำผลการติดตาม
มาปรับปรุง/พัฒนา การดำเนินกิจกรรมเพื่อสังคม
และ สาธารณประโยชน์ของผู้เรียน ตามหลักปรัชญา
ของเศรษฐกิจพอเพียง

4) ควรขยายผลและเผยแพร่ ผลการ
ดำเนินชีวิตและปฏิบัติภารกิจหน้าที่ของบุคลากร
ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

5) ควรส่งเสริมบุคลากร เห็นคุณค่า ภูมิใจ
ในวัฒนธรรมไทย มีส่วนร่วมในการสืบทอดวัฒนธรรม
และรณรงค์ให้สถานศึกษา ชุมชน สังคม ดำเนินการ
สืบทอด สานต่อ รักษาวัฒนธรรมไทยและมรดก
ของชุมชน สังคม และประเทศชาติ

6) ควรส่งเสริมผู้เรียน มีวินัยในการใช้จ่าย
มีการออมทรัพย์ตามศักยภาพ หรือเป็นแบบอย่าง
ในการใช้ทรัพยากร มีส่วนร่วมในการดูแลการใช้ประโยชน์
จากสาธารณสมบัติ อย่างประหยัดและคุ้มค่า

7) โดยภาพรวม สภาพการบริหารจัดการ
สถานศึกษา ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านหลักสูตร
และการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษา สถานศึกษา ผู้เรียน และชุมชนควรให้
ความสำคัญ และร่วมมือกันอย่างจริงจัง ในการพัฒนา
หลักสูตรและกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญา
ของเศรษฐกิจพอเพียง ทั้งการจัดทำและใช้หน่วยการ
เรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ กิจกรรม สื่อการเรียนรู้
แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น เครื่องมือวัดผลและ
ประเมินผล การวัดผลและประเมินผล การวิจัยและ
พัฒนา นำผลมาใช้ประโยชน์ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด
และที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ การจัดแสดง เผยแพร่

แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ผลสำเร็จของการนำปรัชญาของ
เศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ เพื่อเป็นประโยชน์
ต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของ
เศรษฐกิจพอเพียงให้สถานศึกษา ผู้บริหาร บุคลากร
และผู้เรียน มีคุณลักษณะพอเพียง และขยายผล
ต่อชุมชน สังคม ประเทศชาติ โลก ต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาค้นคว้าครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพ รูปแบบ
การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของ
เศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาต้นแบบเศรษฐกิจ
พอเพียง

2.2 ศึกษาสภาพของปัญหา/ปัจจัยที่มีผล
กระทบทั้งทางบวกและทางลบ ต่อการจัดกิจกรรมการ
เรียนรู้หน่วยการเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจ
พอเพียง

2.3 ศึกษาการจัดทำสื่อ /แหล่งเรียนรู้/
สืบค้น ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านเศรษฐกิจพอเพียง
อย่างมีส่วนร่วมของบุคลากรทางการศึกษา ผู้เรียนและ
ชุมชน

2.4 ศึกษาการดำเนินการตามนโยบาย
และแผนปฏิบัติงานประจำปี ที่น้อมนำหลักปรัชญา
ของเศรษฐกิจพอเพียงมาขับเคลื่อนในสถานศึกษา

กิตติกรรมประกาศ

ความสำเร็จของงานวิจัยฉบับนี้ได้รับความร่วมมือ
จากผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากรทางการศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ
เขต 3 และเขต 2 คำแนะนำที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง
จากอาจารย์ผู้สอน ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจเครื่องมือ
วิจัย บุคลากรที่เกี่ยวข้องและกำลังใจจากครอบครัว
ของผู้วิจัย ซึ่งผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้ง และขอขอบพระคุณ
ทุก ๆ ท่าน มา ณ โอกาสนี้

เอกสารอ้างอิง

- [1] สำนักงานมูลนิธิชัยพัฒนา. เศรษฐกิจพอเพียง. วารสารชัยพัฒนา ฉบับเดือนสิงหาคม, 2542.
- [2] สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงานกฤษฎีกา. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545. กรุงเทพมหานคร: พิมพ์ดีการพิมพ์, 2546.
- [3] เกียรติสุดา ศรีสุข. ระเบียบวิธีวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 4. เชียงใหม่: คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2554.
- [4] ศรีพร แก้วโขง. การบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในศูนย์เครือข่ายสถานศึกษารัตนมิตร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 2. การค้นคว้าอิสระ. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2554.
- [5]. นพพร แก้วทอง และ ปรีชา อ่วมปัญญา. การศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานโรงเรียน ต้นแบบสร้างสรรค์กระบวนการเรียนรู้สู่เศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดากเขต 2. วารสารการบริหารและการพัฒนา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 4,(3) 2555.